

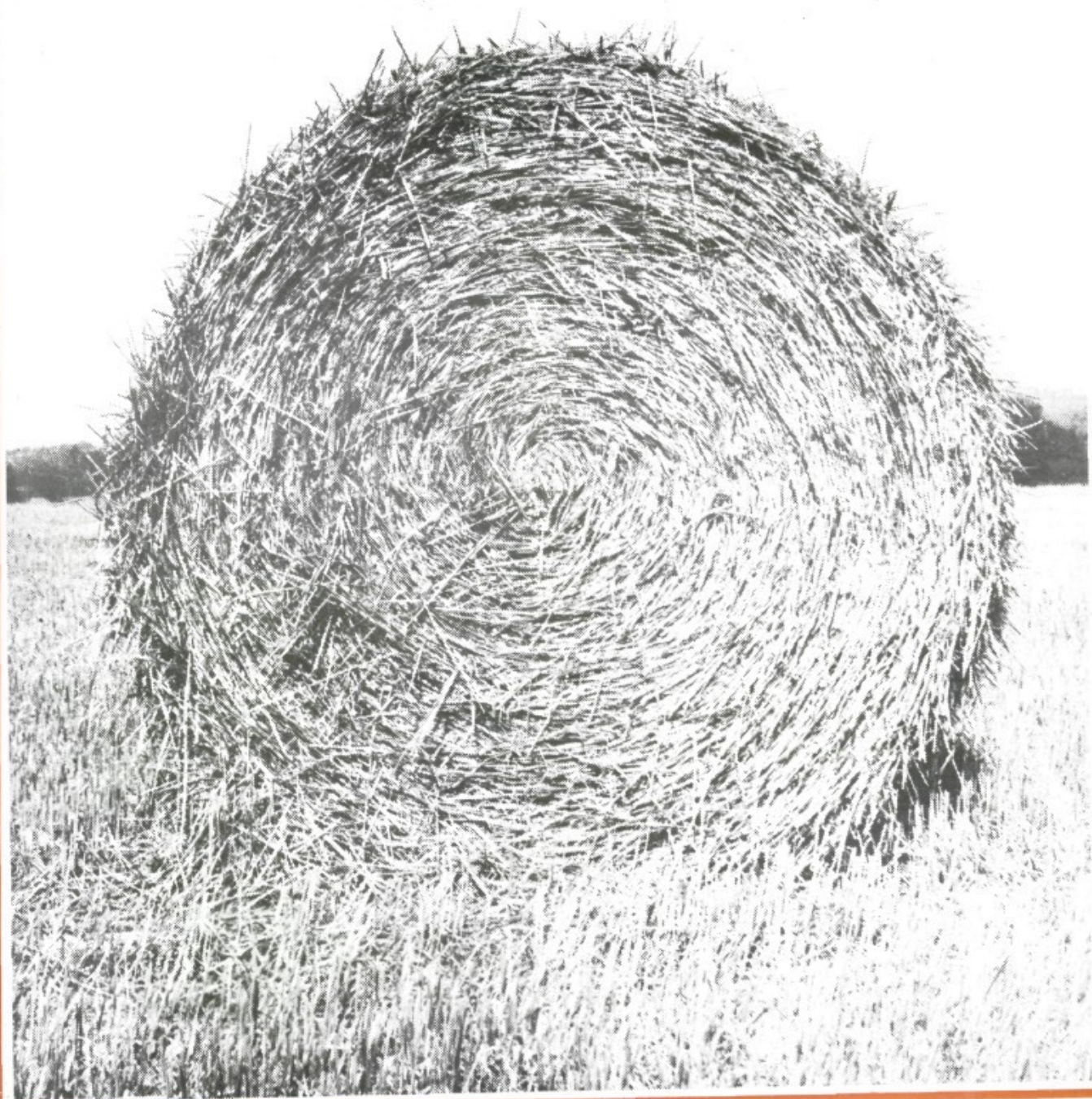
mel i sucre

ORLANDA
LORDANA

Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Agost de 1990, núm. 122

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- L'ull de vidre
- Ajuntament, per Miquel Company
- Una més, per Joan Sastre
- La figurera fa fer coses, per Maria Matas
- Un poc de tot, per Andreu Bauçà
- Pluviometria, per Miquel Pastor
- L'assassinat del puig Moltó, per Francesc Canuto
- Un problema ecològic: el preu de les ametlles, per Miquel Pastor
- L'arxiu parroquial de Sant Joan, per Joan Font
- Mel i sucre dolcet, dolcet, per Joan Bauçà
- Trossos: La vila. L'evolució del casc urbà de Sant Joan, per G. Florit i M. Sastre
- Encreuat, per Joan Sastre
- Agenda

MEL I SUCRE - Agost, núm. 122. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

LOCAL SOCIAL: Casa de Cultura, carrer de Bellavista, 13 Sant Joan (Mallorca) 07240

CONSELL DE REDACCIÓ: Gracià Sànchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

NOTA: S'adverteix als possibles lectors de *mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

COBERTA: *bales modernes*

CONTRACOBERTA: *batedora d'un temps*

Impressor: Informacions Llevant s.a.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28 Manacor

NOTÍCIES LOCALS

— Com cada any, la Mancomunitat del Pla ha organitzat un curset de natació per a tots els qui no en saben o en volen aprendre més. Aquest curs s'ha fet a la piscina municipal de Petra i només s'ha de pagar la matrícula. Enguany, a diferència dels anys anteriors, no passa un autocar per recollir els alumnes matriculats, sinó que són els pares els qui han d'acompanyar els nins.

— Ja que parlam de la Mancomunitat, hem de dir que ha contractat dues assistents socials per atendre tots els pobles del Pla. Aquestes dues jovenetes són na Margalida Rosselló de Vilafranca i na Margalida Mayol de Petra. Per poder contactar amb elles passau per l'Ajuntament i us informaran sobre els seus serveis.

— Les messes han acabat. Enguany sembla que en general l'ordi ha retut bastant, mentre que el blat no ho ha fet gaire. Ara només queden les ametles i les garroves per acabar l'any agrícola, però no pareix que enguany el preu sigui el més bo per al pagès.

— El passat dimarts dia 10 de juliol a la matinada varen intentar entrar als bars de Can Tronca i al Centro. Pareix que no pogueren entrar a cap dels dos llocs, i que hagueren de fugir a l'escapada perquè deixaren les eines al portal del Centro

— Aquest mes hi ha hagut dos accidents . A cap del dos no hi hagut ferits. Un el tingué na Cati Roig al creuer del camí d'Hortella, un cotxe li pegà d'un costat quan ella intentava voltar de la carretera de Manacor cap a Sant Joan. I l'altre fou dins la vila: en Joan Papa es trobà amb el cotxe d'en Rafel Betlem, que el tenia aparcat davant ca seva. Esperem que els cops només siguin cops i res més.

— Com succeeix els darrers estius, un grup de jovençans de la nostra vila es prenen vacances durant un quants dies i acampen al càmping de Can Picafort. Enguany en partiren una vintena. I com us podeu imaginar, vint joves de Sant Joan són molts de joves i es coneix que no hi són. La plaça quedà semideserta durant una petita temporada. Quant a la seva estada, un espia ens informà que els va veure bastant accelerats pel món nocturn d'aquella zona

— El costum de passar la vetlada a la fresca encara no ha mort. Sembla que cada dia la gent passa més gust d'estar-hi, per la qual cosa cerquen nous al·licients perquè l'estada sigui molt més agradable i divertida. Ja sabem que s'han menjat dues paelles enmig de la plaça i un trempó devers les coves del Revellar. Es veu que prendre la poca fresca que ha fet amb la panxa plena és més bo de dur.

— Fa unes setmanes s'obrí la temporada de caça. Sembla que enguany els caçadors no troben molts de conills. Com cada any hi ha uns dies que el caçador pot sortir amb l'escopeta i uns altres que ho pot fer amb els cans. Es veu que aquest estiu el conill amb ceba serà un poc escàs.

— Dia 28 de juliol el bar de ca na Mates celebrà el seu primer aniversari amb una

fiesta de carrer. Muntaren un cadafal al carrer Major i feren un ball, que fou amenitzat pel grup local Carrutxa. Hi assistí molta de gent que ballà, begué i rigué durant tota la vetllada. El mateix grup també va fer una altra bauxa dia 4 d'agost a la Torre de l'Aigua, on també els balladors tengueren una altra oportunitat de demostrar les seves habilitats.

— De moment, de les festes, no en sabem gaire cosa. Només sabem que el C. de Voleibol ha organitzar un torneig mixt, que conclourà pel degollament de Sant Joan. Suposam que aquest torneig no serà tan polèmic com els darrers que hi ha hagut de futbolet. De tota manera, creim que el fet que sigui mixt farà que el contacte físic encara sigui molt més elevat que aquests darrers anys. De tota manera, us podem avançar que hi haurà cinc o sis dies de festa. El que no sabem és com s'arreglaran per omplir-los amb la magror del pressupost.

— Si no ho sabíeu, ara ja ho sabeu: Sant Joan té unes extraordinàries cuineres.

— Un grup de santjoaners, afeccionats a les bicicletes, partí amb una furgoneta i les eines pertinents cap als Alps per veure dues etapes del *Tour* de França. Ens han contat que el que té menys importància són els corredors, ja que el muntatge que enrevolta el *Tour* és increïble. A més a més, ens digueren que les costes que hi ha devers els Alps no són per a la gent normal; imaginau-vos que en alguns revolts d'aquella zona que els corredors pugen amb la seva màquina la furgoneta dels santjoaners havia de pujar amb primera.

— Ara que parlam d'esport, hem sentit a dir que el Club Esportiu Sant Joan continuarà la competició i que ja hi ha nova directiva, però com que encara no sabem ben bé per qui és composta, ja us n'informarem quan en tenguem més informació.

— La Guàrdia Civil mira pel descans dels sanjoaners. L'altre dia va fer una passada pels bars de la vila a les quatre del matí i els obligà a complir la legislació vigent i tancar. Potser seria millor que els obligassin a no fer renou (no ja a les quatre sinó molt més prest) en lloc d'aficar-se amb la gent que té ganes de vetlar.

— En Perric, que feia de conductor, i en Calderer, com a copilot, varen fer primers de la categoria de promoció al ral.li de Valldemossa. Si continuen amb aquest ritme aconseguiran triomfs encara més importants.

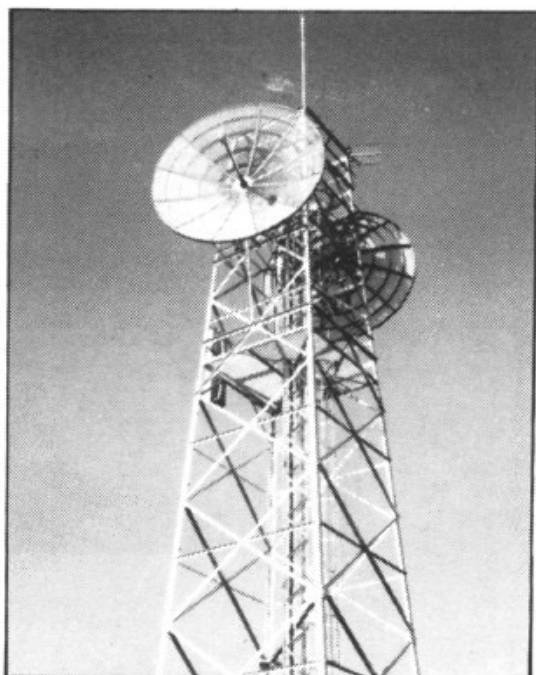
— Dia sis d'agost hi va haver una tempesta a Sant Joan amb llamps i trons. Un llamp que va pegar a ca na Pico lo que va deixar tota la illeta de cases sense llum i va desbaratar una partida de televisors (alguns que eren bastant enfora). Una bona mesura de prevenció és desconnectar l'amplificador d'antena quan hi ha una tempesta amb aparat elèctric. Com sol passar a l'estiu, l'aigua que va caure va ser molt desigual. Així, mentre que a la Cooperativa es recolliren setze litres, a ca na Mates només foren vuit, a Son Capellet quatre i mig i a Son Burixó no hi arribà a ploure.

— La Mancomunitat del Pla ha creat el Servei de Promoció Econòmica, que entre d'altres funcions es dedicarà a planificar cursos de formació, a informar sobre línies d'ajuts, a la promoció de l'artesania i, en el futur, a crear una borsa de treball. Per aquelles persones que vulguin més informació l'oficina té la seu a Petra, telèfon 83 00 34.

— Els telespectadors ja no saben que han de mirar. A partir d'ara si la gent no té un bon televisor es cansarà d'aixecar-se de la butaca per sintonitzar un nou canal. Pensau que avui, a Sant Joan, en podem veure nou, de canals: tres de privats, els dos de Madrid, els dos de Barcelona, un de València i el de Felanitx.

— Ben aviat no farà falta anar a Ciutat per als serveis sanitaris, ja que a Manacor s'ha començat a construir un hospital general comarcal i a Vilafranca hi haurà un centre sanitari d'urgències. No sabem si tot això farà que la gent en faci més ús o no, és a dir que estigui més o menys malalta.

— Al darrer ple de l'Ajuntament s'aprovaren els pressuposts ordinaris i extraordinaris de 1990. Enguany s'ha tirat la cas per la finestra: el presupost supera de llarg els cent milions de pessetes. Gran part d'aquest doblers serviran perquè tots els santjoaners tinguem aigua potable canalitzada. Esperem però que tots els usuaris d'aquest nou servei tinguin en compte que l'aigua és un bé molt escàs.

Si això segueix així,
a s'ajuntament tantes cuineres,
se poden posar a fer culleres
i un restaurant fer-hi

L'ULL DE VIDRE

De cada dia són més les botigues i els vehicles de transport de Sant Joan que duen el nom i la professió del propietari retolats en la nostra llengua, així com —és clar— el nom del poble. Si no fa gaire anys aquesta era l'excepció, ara és la norma, i es queden en excepció els pocs que encara no s'han adonat que els mallorquins tenim una llengua pròpia que serveix per a tot, absolutament per a tot. Des de retolar un local públic fins a dissertar sobre física teòrica, passant per paraules d'amor i insults escandalosos. Per a tot, a pesar de les malmenades que se n'ha duit al llarg d'aquests darrers segles d'imposició castellanista.

AJUNTAMENT

Resum de la sessió ordinària que tingué lloc el 27 de juliol de 1990

La sessió havia de començar a les 9.30 del vespre. A l'hora establerta just havien comparegut els regidors Joan Mates (PP), el regidor de Cultura, Miquel Company i el batlle Joan Barceló. Passats vint minuts arribà el regidor Francesc Bover. No havent-hi quòrum es va cridar al regidor Biel Mora per el desenvolupament del plenari. Així i tot no hi assistiren els regidor Joan Mates (UM), Sebastià Florit, Arnau Company i Arnau Gayà.

- 1.- Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.
- 2.- Assabentar de les resolucions del Batlle des de la sessió anterior.

No insistiré aquí en la poca serietat que acompanyen els regidors a assistir als plenaris. Les absències justificades i la raó que estem de messes i, també, de vacances no expliquen aquestes conductes. Val a dir, que a les comissions anteriors al plenari hi assistiren quasi tots els regidors.

Davant la importància dels punts, això es devia pensar, no incidirem gaire en el desenvolupament. Cal destacar una resolució del batlle consistent en una reunió dels batlles amb la Conselleria de Sanitat, on els anticipaven la reestructuració dels nous serveis del centres de salut i els centres sanitaris. Sant Joan s'integraria al centre de salut de Vilafranca, juntament amb Ariany, Petra, Montuïri, Porreres. Aquesta nova reestructuració es posaria en marxa a partir del setembre. Amb aquest renovat servei el metge tendria consulta de 8 hores, de dilluns a divendres amb la possibilitat d'un dia lliure a la setmana. L'ATS hauria de complir els mateixos horaris que la metgessa. El temps en què no s'estaria de guàrdia hi hauria un servei permanent al centre de salut -Vilafranca- amb un excel·lent servei d'ambulància.

- 3.- Aprovació del projecte d'Abastament d'aigua a la població.
- 4.- Recepció definitiva de les obres de reforma de l'entrada de la Casa de la Vila i d'ampliació i millora de la il·luminació del camp de futbol.
- 5.- Tribunal pel cas de concurs de Secretari-Interventor.
- 6.- Aprovació del Pressupost General per a 1990, amb operació de crèdit i de la plantilla.
- 7.- Precs i preguntes.

Com veim l'assistència primària o preventiva es deixa de banda i s'estableix un nou sistema que al meu mode de veure tindrà certes i segures queixes, meves també.

Amb l'aprovació del projecte d'abastament d'aigua, el poble de Sant Joan i, en concret, l'Ajuntament queda embarcat en dues obres que gairebé hipotecaran el nostre futur, l'altre és el local social de la Tercera Edat; pel que fa al projecte d'abastament d'aigua s'estableixen dues fases i es calcula que el període de finalització de la primera serà per l'estiu de 1991.

Amb l'aprovació del pressupost general per a 1990, queda establert el pressupost d'ingressos aproximadament en 36 milions.

En el capítol de precis i preguntes, entre d'altres, Joan Mates (PP) demanà si l'Ajuntament havia programat l'administració del local social de Tercera Edat, ja que no s'havia fet amb la Casa de Cultura.

Miquel Company

A pesar de la calor
no és la meva intenció
un pitxer d'aigua ben freda
tirar damunt de qualque bleada.

Però és cosa de dir
que quan volen construir
obres públiques, la Sala
bé ho fa amb molta *manya*.

Primer miren com faran
per poder-la inaugurar
en venir eleccions
i portar uns grans senyors.

Si un any va ser una plaça
i un altre va ser una altra,
ara tota la caseta:
el casal de la vellesa.

GLOSA DE LA SESSIÓ PLENÈRIA per Sa Xeremia des Revellar

També miren (no pensàsseu
que en tenen prou amb el càrrec)
com fer-s'ho per un trosset
de pressupost endur-se'n.

Que no és cosa xereca,
que tampoc no és cosa neta;
ans més bé és una cosa
que per tot l'estat es posa.

I així a ells agrada
i a mi em desagrada;
que poca cosa farem
sens canviar de parell.

Que per molts d'anys inaugurin,
que per sempre així carburin,
i si no és amb vergonya
que sigui amb molta ronya.

UNA MÉS

A l'enumeració d'anècdotes que vaig fer a l'article *Qui vol treure ses monges del Mel i Sucre* del mes passat, en vaig deixar una de bona:

Va succeir el dissabte del Quart Diumenge de 1986. Una sèrie de coincidències varen afavorir el *mal entès*, que jo sempre he cregut intencionat. Abans de narrar la història, vull recordar al lector que el 86 va ser l'any del cometa *Halley*, i durant el mesos de febrer-març eren molts els objectius que apuntaven al cel en un intent de veure aquest astre, que ens visita un cop cada 75 anys. També és interessant recordar que el dia del Quart Diumenge de Quaresma d'aquest any va ser el dia assenyalat per l'ajuntament per fer la inauguració oficial del Centre Sanitari, amb l'assistència d'importants personalitats polítiques de la nostra comunitat.

Els fets reals foren aquests:

Devers la una i mitja del vespre, estàvem dos amics meus i jo asseguts a un pedrís de la plaça, i vàrem parlar d'anar a intentar veure el *Halley*; primer parlàrem d'anar al puig de Bonany, però cap dels tres vàrem tenir cotxe, i ens haguérem de conformar amb la furgoneta de mon pare (una Citroën C-15 de color beix),

i com que just duu dos seients i tots tres vàrem haver de seure davant, decidírem no anar gaire lluny, i just arribar fins a Consolació. Posàrem mans a l'obra, i equipats amb uns prismàtics potents, ens enqualcàrem tots tres dins la furgoneta i partírem cap al puig, a participar personalment d'aquesta visita històrica. Duguérem mala sort, i topàrem l'horitzó molt emboirat, i com que el cometa passava molt baix, no el poguérem veure. Tornàrem per avall, i passant per davant el Centre Sanitari, vàrem veure una bubota, i en l'intent d'aclarir qui era que es passejava per allà a aquelles hores, tornàrem arrera. En aquests moments vull incidir en el fet que jo aleshores era regidor de l'Ajuntament, de manera que m'interessava especialment saber si al Centre Sanitari hi passava res de nou. Vàrem tornar veure la bubota, i a un requeriment meu va venir a parlar amb nosaltres; era el guarda jurat de la Societat de Caçadors, que amb una mantota embolicada i la carabina a l'esquena feia guàrdia davant l'edifici per ordre expressa del sr. batle i el regidor d'interior. Ens saludàrem cordialment, i després d'una petita conversa ens acomiadàrem amigablement.

L'endemà matí va esclatar la bomba: Mitja dotzena de *peluts* havien anat al Centre Sanitari amb una furgoneta plena de pots de

fotos **SASTRE** fotos

fotos de carnet al moment

bellavista, 43 - tel. 52 63 98
sant joan

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

Agència
SANT JOAN

pintura, per embrutar la façana i fer befa de les autoritats convidades a la inauguració. El guarda va comentar que tenia serioses sospites, perquè aquella furgoneta va passar repetides vegades per davant l'edifici. El que no sabia el guarda jurat era que en Miquel Alzamora (que té una furgoneta igual de la nostra, i la caseta just a baix del puig) aquell vespre tenia una vaca a punt de vedellar, i que va haver d'anar repetides vegades a assistir l'animal. Llavors passàrem nosaltres, i l'agut olfacte detectivesc del guarda jurat, acompanyat de les males interpretacions intencionades del regidor d'interior i del seu equip feren la resta. El poble també s'hi va donar bastant, i al cap de poc temps la llista dels qui anaven dins la furgoneta es va ampliar bastant,

acostant-se a la dotzena: "... i també hi havia es major de can *fulano*, sí, sí, aquell que no viu a la vila i fa feina a tal banda...", "... i d'aquest de *can d'allò*, que t'ho haguessis pensat mai que fos capaç de fer aquesta?" etc., etc., etc.

Els engranatges del poder havien aconseguit una vegada més que un petit grup de santjoaners passassin una setmana al purgatori, pel simple fet de no estar conformes amb les maneres de fer les coses dels responsables municipals, i de no voler doblegar-se als seus desitjos participant en les seves festetes per fer-se mamballetes ells amb ells.

Joan Sastre Joan

LA FIGURERA FA FER COSES

No és la meva intenció treure els pedaços bruts d'una altra persona, però és obligat aclarir un fet.

Com sap tot el poble, a final d'hivern es feren uns cursets de cuina a Sant Joan, en els quals prengueren part una quarentena de dones joves i no tan joves. Jo era una de les alumnes. Els cursets eren dirigits pel més selecte de la cuina mallorquina.

L'equip de mestres era de tres persones. El primer dia ens va dirigir la senyora Antònia Cantallops del celler Can Amer d'Inca (per cert, ja ens coneixíem d'haver estat a ca seva fent bunyols i orellanes). Els altres dies seguiren en Juan Carlos Azanza i en Koldo Royo. Pareix que hi va haver molt d'interès per aprendre, ja que cada dia es mantenia el grup sense faltar-hi ningú. D'entrada, pagàrem la quantitat simbòlica de mil pessetes. Al final, els mestres tractaren que fossin les alumnes que fessin un plat, fos el que fos. Entre nosaltres parlàrem d'agrupar-nos i fer qualque cosa. Se'm va adreçar n'Antònia Cantallops i em va brindar de fer orellanes. Jo me'n vaig alegrar perquè fa més de trenta anys que en faig i domín la cosa. Però resultà que, a la data que triaren per fer la final, jo era de viatge i no vaig poder assistir en aquesta reunió de companyonia. Però, mai moren batles.

La meva germana Bàrbara i na Francisca *Mariona* es feren càrrec d'aquestes postres que tant interessaven la senyora Cantallops. Aquesta va voler conèixer les orellaneres i les va felicitar. En fi, li varen caure més que bé. Després de tastar tots els plats es va donar un diploma a totes les assistents.

A conseqüència d'aquests cursets, a la senyora Cantallops i feia il·lusió que sortís a llum aquesta feina que ells havien fet a Sant Joan i, al cap d'una temporada, va pensar de fer venir la televisió al poble, perquè es fes públic.

Un dia em telefona aquesta senyora i em diu: "Te telefon per dir-te que miris sa televisió balear, que jo sortiré fent una granada d'albergínies. I mira-ho bé, perquè tu has de fer lo mateix però fent orellanes". I és clar, vaig posar atenció a la cosa, ja que les ordres que rebia venien de la mateixa persona que enviava la televisió a Sant Joan. Entre

altres coses em va dir: "Tu faràs es dolç i una altra farà es salat. Quina confiança te mereix aquella allota, etc." I la meva contesta va ser afirmativa ja que, per mi, és molt entesa en cuina. Es tractava d'una dona, mare de família, de per la Raval. I continua dient: "Però mira, així mateix ho direm a sa batlessa per no fer-la no-res, i si ella volgués fer qualque cosa..." De totes maneres, quedà clar que jo faria el dolç.

Pos fil a l'agulla, em compr un davantal, ho dic a la meva família, a alguns amics i esper la visita d'un moment a l'altre.

A conseqüència de la venguda de la meva filla Bàrbara, un vespre férem un soparet amb uns amics. Parlant de bunyols va sortir que havia de venir la televisió per filmar com fèiem les orellanes i una persona de les que hi havia em digué: "Ja ha venguda, les va fer sa batlessa dimecres. I per cert me va demanar com les feia perquè ella no se recordava". Vaig quedar de pedra. Aquel vespre no em podia adormir de pensar que m'havia fet il·lusions de nina beneïta. L'endemà vaig parlar amb n'Antònia i li vaig demanar si havia de continuar esperant els reporters o si ho havia de donar per fet. I tota trista em contà la conversa amb en Frontera. Les seves darreres paraules havien estat: "I bé, quan anam a Sant Joan?". "Dimecres", li contesta. "Bé, idò molts de saludos a na Maria Matas, que farà ses orellanes, i un beso ben fort de part meva". Fins i tot, fort i no et moguis, em volia donar el telèfon per parlar amb en Frontera per confirmar aquestes paraules textuals, cosa que vaig refusar ja que em fiava de n'Antònia.

Llavors, vengué la discussió. Em present a ca la batlessa (supòs que no feia gaire bona cara) i li dic: "Venc per dir-te'n quatre. Tant m'és si t'ho dic aquí com si sortim a defora." D'una en va venir una altra i, després de discutir mitja hora, em va dir que m'havia vista devers la portassa i no m'havia dit res per no posar-me en compromisos. No sé quins. Accept que no li parlassin de mi, perquè els qui dirigien l'assumpte sabien que era repetir el que s'havia fet durant el curset i, per tant, no calia repetir noms, encara que es repetiren. Reconec que

aquesta dona, si tengués dos dits de noblesa i hagués donat al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu, s'hauria pogut estalviar de demanar pel poble com havia de fer les orellanes.

Aquest fet jo el titularia "Fam de poder" i un d'aquests mestres el titula "Pur egoisme".

Es veu que no som de l'Ajuntament ni sants de la seva devoció.

Llavors, per acabar el bullit, telefona un foraster i diu: "Es usted Maria Matas". Jo dic "Sa mateixa". "Mire senhora, la llamo de Radio —em pareix que va dir Radio Mallorca— para pedirle si

le sería posible mañana personarse en nuestros estudios para tener una tertulia sobre estas *orellanes* tan ricas que usted sabe hacer, de las que le habló la señora Cantallops". I jo li contest que em sabia greu però que tenia altres projectes i, suposant que això era per rentar el mal fet, que per favor em deixassin tranquil·la. I va insistir, demanant si per una altra data podrien comptar amb mi. Com és natural, no m'hi vaig negar ja que ells no en tenen cap culpa.

Maria Matas Sastre

floristeria

NICOLAU

plantes

flors

corones

cta. de Manacor, 15 tel. 52 60 26 Sant Joan

BAR

CAN TRONCA

Palma, 1
tel. 52 60 97
Sant Joan

UN POC DE TOT

Quan arriben aquestes dates de l'estiu un ja té el cervell amb tan poques idees com un suc d'una llimona passada per l'expmedora. I un, que vol complir amb l'autodeure de cada mes, fa el més fàcil: comentar el que cada dia es pot veure i llegir.

* Començaré amb la notícia de tres marines nord-americans que apallissaren dos policies nacionals als molls de Ciutat. Quan la policia els va voler detenir al seu vaixell pel que havien fet, fou rebuda pels militars americans amb metralleres, fusells i la negativa de lliurar-li els culpables. Finalment tot es va solucionar amb una declaració davant el jutge, que els posà en llibertat immediatament, unes excuses diplomàtiques i cap a casa. Però imagineu-vos si els apallissadors haguessin estat nord-africans o moros, els resultats haurien estat els mateixos? Evidentment que no. El dòlar és el dòlar i les colònies són les colònies.

* El president de l'Iraq, Saddam Hussein, envaeix l'emirat de Kuwait i tot el "món occidental" i l'URSS s'hi han tirat al damunt: condemnes diplomàtiques, embargament de béns a l'estranger, tancament d'oleoductes, bloqueig naval, etc. L'Iraq, mentre va estar en guerra amb l'Iran, fins i tot utilitzant armes químiques, es va abastir

d'armes procedents d'occident, principalment de França, Anglaterra, Brasil i l'URSS. Mentre durava la guerra amb Iran era un estat amic d'Occident, ja que feia la feina bruta d'aturar l'Iran i de frenar l'integrisme islàmic en l'expansió cap a occident. Després, quan la titella comença a fer coses que no estan previstes al guió, s'escandalitzen. Un diari, *La Vanguardia* de Barcelona, va gosar dir que era la primera invasió d'un estat des de la dels soviètics a l'Afganistan. Curta memòria, ja que enmig hi ha hagut la del Panamà pels americans. Allà també

hi havia un president titella, el general Noriega, que havia pujat al poder amb l'ajuda dels Estats Units. Quan començà a fer nosa el llevaren d'enmig. El president actual, Guillermo Endara, jurà el seu càrrec en una base militar dels EE.UU., davant militars americans com a testimonis. I després troben rar que el president de l'Iraq posi un gendre seu com a president del nou govern de Kuwait? Els americans i els seus aliats apliquen la doctrina de "feis el que jo dic i no faceu el que jo faig".

* A TV3, vaig poder veure una entrevista amb el nou entrenador del Joventut de Badalona de bàsquet. L'entrenador és Lolo Sainz, ex-entrenador del Reial Madrid fa dues temporades. La periodista li feia les preguntes en català i ell contestava en castellà. L'entrevistadora practicava, doncs, el bilingüisme passiu, tot i tenir en compte que Lolo Sainz fa un mes que entrena el Joventut. Durant l'entrevista no li vaig veure fer cap carussa rara que pogués fer pensar que no entenia el que li demanaven o que l'emprenyava com li ho demanaven. A Sant Joan, i a molts altres llocs, hi ha persones amb molts d'anys de residència aquí, a les quals encara hi ha molta gent que s'hi dirigeix o contesta en castellà. La comparació amb el primer cas és odiosa. Ja sé que no podem fer que tothom combregui amb les nostres idees. Però voldria repetir el que ja he escrit moltes altres vegades. Més val morir estant dret que viure sempre agenollat.

* Tots poguérem seguir per la TVE l'espectacle de Madonna a l'Estadi Olímpic de Barcelona. També tots la poguérem veure fent *footing* pels carrers de la mateixa ciutat, enrevoltada de guarda-espallles que feien lloc al preu que fes falta. Finalment, es publicaren als diaris fotografies on es podia veure un d'aquests "gorilles" que tenia agafat pel coll el fotògraf del diari *El Periódico* de Catalunya. L'únic delictes d'aquest professional era el de haver captat imatges de Madonna entrant a l'hotel o sortint-ne, no ho sé exactament. L'altre i el que el volia quasi ofegar ja és a una altra ciutat, on segurament en aquests moments agrideix algun periodista, càmera de televisió... Per aquí basta que et diguin Madonna perquè qualsevol del teu seguici pugui pixar on li doni la gana. A la resta dels mortals les autoritats ens tracten amb la doctrina del "vius i ungles", que tanmateix no passa res.

Andreu Bauçà

Preveni els incendis forestals.

La teva col.laboració és molt important. Dins els nostres boscos, no encenguis cap foc, així evitaràs la possibilitat de provocar un incendi forestal.

Entre tots, hem fet una bona feina, però ara no podem aturar-nos. Amb el vostre esforç aconseguirem el que volem: unes illes sense incendis.

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA

DIRECCIÓ GENERAL D'ESTRUCTURES AGRÀRIES

I MEDI NATURAL

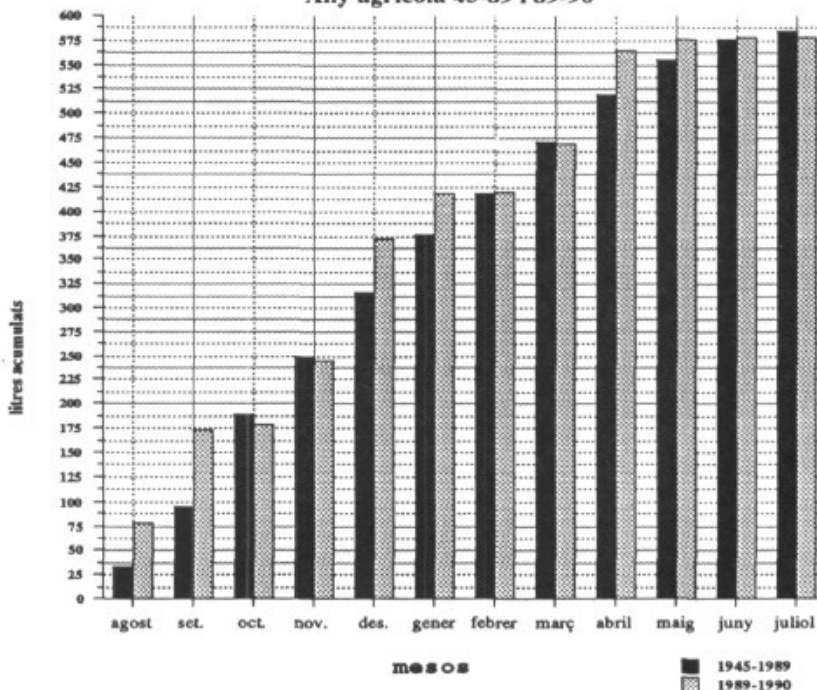
PLUVIOMETRIA

Any agrícola

Juliol tanca l'any agrícola. L'avantatge acumulat fins al juny s'ha perdut i, finalment, ha quedat per davall la mitjana dels darrers quaranta-cinc anys. Entre el maig, el juny i el juliol no arriba a 15 mm, menys d'una quarta part de la mitjana dels darrers quaranta-cinc anys. Tanmateix la diferència només és de sis mm. Tot junt fa que sigui un any normal per la quantitat recollida, però atípic per la distribució i això també afecta la successió de tasques a foravila.

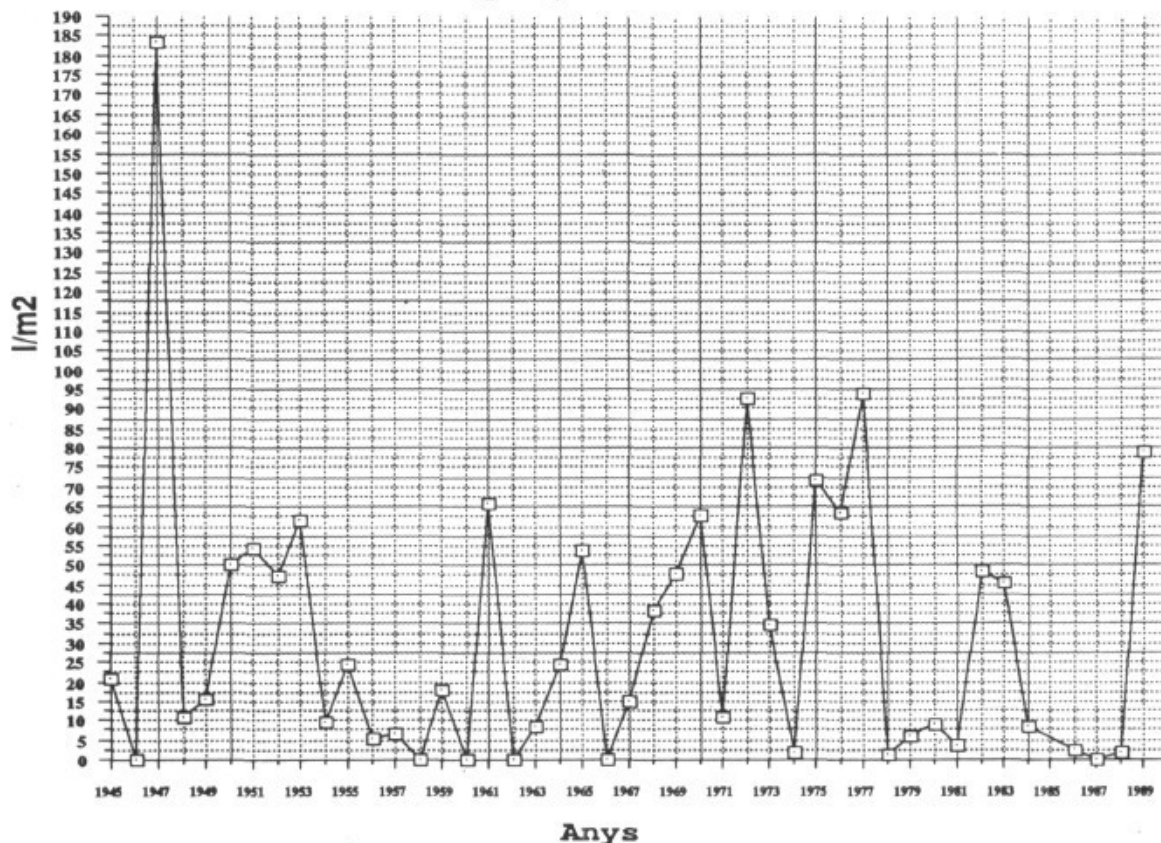
L'any 1947, amb 183 mm, és la xifra més alta registrada el mes d'agost. Per altra part, no és cap cosa molt rara que no ploqui gens de tot el mes, com succeeix els anys 1958, 1960, 1962, 1966 i darrerament 1987.

Any agrícola 45-89 | 89-90

Pluges d'agost de 1945 a 1989

Pluges agost 1945/89

Dades mensuals de juny agrupades per grans intervals

Pel mes d'agost comença a canviar el temps. Diuen que per Sant Jaume sol llampegar. La mitjana d'aquest mes, 34,07 mm, ja és quatre vegades més alta que la del juliol. La meitat dels quaranta-quatre darrers anys plou entre deu i setanta litres.

Mesos que ha plogut entre l/m ²	Freqüència		Quantitats recollides	
	n	acumul	n	acumul.
0 - 10	17	17	56,4	56,4
10,1 - 30	8	25	139,8	196,2
30,1 - 50	7	32	354,9	551,1
50,1 - 70	7	39	428,0	979,1
70,1 - 100	4	43	337,0	1.316,1
> 100	1	44	183,4	1.499,5

Nombre de dies que ha plogut en el mes d'agost de 1969 a 1989

Nombre de dies que ha plogut en el mes	Freqüència
< 4	10
4 - 6	6
7 - 9	4
10 - 12	0
13 - 15	0
> 15	0

Vegades que ha plogut en el dia del mes

A partir de dia 20 augmenta el risc de pluja, que interromp la recollida d'ametlles i amenaça el paperí de les festes. Segons Antoni Ginard i Andreu Ramis (*La terra i el temps*, J. J. de Olfàfeta ed, Palma 1989): "Si plou abans de dia quinze pot ser malsà (aigua d'agost posa corc pertot), però una saó entre la Mare de Déu morta (15 d'agost) i la Mare de Déu dels missatges (8 de setembre) va bé per al bestiar, per fer guaret i sembrar farratge, així com per a les vinyes, sobretot si un cop ha fet la saó el temps s'estira i fa bon sol" (pàg. 45). Entre el 27 i el 31 d'agost ha plogut quinze vegades en els darrers vint anys.

Miquel Pastor

L'ASSASSINAT DEL PUIG MOLTÓ

El fet ocorregué la diada de la Puríssima —vuit de desembre— de l'any 1948 a la possessió del Puig Moltó, del terme municipal de Montuïri.

Dos encapironats, a hora foscant, entren a dins les cases i mataren l'amo a garrotades; ja se n'anaven mans buides —els doblers que cercaven eren dins un paner, penjat a una estaca— quant el pastor o porqueret despenjà l'escopeta i tirà, ferint-ne un d'ells.

Els dos encapironats fugiren amb bicicleta cap a Ciutat, però el que no havia rebut cap tret, tallà el coll de l'altre i l'abandonà. Al cap de poc temps els agafaren i el botxí prengué la cosa pel seu compte.

No puc dar explicació
que hem falta sabiduria,
sobre un fet de l'altre dia
de l'amo des Puig Moltó;
un homo de tanta honor
per un lladre polissó
haver d'acabar sa vida.
Anaven per matar-lo
perquè es seus dobbés volien
i amb sa primera punyida
de l'amo sa sang sortia
com s'aigo d'un aubelló.
An aquest assassinadó,
sa paga que li daria
an es pi més alt que hauria
dins el lloc des Puig Moltó,
amb un bon nuu corredó
allà s'hi consumiria,
fins que tros a tros cauria
o qualche corb hi 'niria
quan faria molta olor,
seria bona lliçó
pes jovent que quedaria.
Han retirat sa bondat,
usa sa polissonada
dos vengueren de Ciutat
i ho dugueren arreglat
per matar s'hi importava;

l'amo ben tranquil estava
que llavor havia sopat,
i es mou una tempestat
sense haver-hi ennigulada
ho pot dir es que s'hi trobava,
Quin ball més besbarat!
l'amo va quedar esbucat
i sa madona assustada,
se creia aquell desflassat
es dur-sen sa cantidat
que l'amo havia cobrada.
Sa cosa l'hi sortí errada,
devers les deu se trobava
dins Pina que gemegava
quasi so coll ben taiat,
i aquell petit se pensava
anar-se'n ben carregat
de dobbés, de porc i blat;
i amb bergantes per Ciutat
podeu menjar sobrassada.

Madona des Puig Moltó
ben venturosa heu estada
dins un fet vos heu trobada,
de lladres enrevoltada,
tot Mallorca en du tristor
poreu estimar es pastor,
madona apreciau-ló,

Aquest fet, que sacsà tot el pla de Mallorca, posà a prova eis glosadors, atents a tots els esdeveniments col·lectius: robatoris, morts de desgràcia, etc.

El glosat que presentam a continuació —possiblement n'hi hagi d'altres referents al succeït— ens relata els fets. L'autor, autora en aquest cas, de les gloses fou Catalina Pocoví i Mayol, *Xiva*, natural de Montuïri (1879-1964). El glosat, que hem transcrit d'una vella plagueta, duu la data del dos de maig de l'any 1949 i fou imprès a la impremta Independencia del carrer de Sant Bonaventura núm. 41 de Palma. Vet aquí doncs, el glosat referent a l'assassinat del Puig Moltó:

sa vida vos ha allargada
Déu li va donar valor,
que va trobà a un racó
s'escopeta ben parada.

Si jo tenia un bon cap
dictaria una cançó
sobre un fet des Puig Moltó
que aquests dies ha passat;
tot es poble anava alçat
com arribava es pastor,
per caure des retgiró
se creien que estava gat.
Hi partiren aviat,
de gent una porfessó
trobaren l'amo acubat,
sa madona cor tancat
cridava s'extremaunció
El dugueren a Ciutat
que volien curar-ló,
i el Divino Redentó
ja el té a l'Eternidat,
que tots poguem veurer-ló
en el cel ben coronat.

Pens que mos serà forçat
que facem oració
demanant an el Senyor

que mos envii germandat.

A una possessió
nomenada Es Puig Moltó
tot Mallorca està enterat
vengueren dos de Ciutat
a cercar una cantidat
si veien s'ocasió.

Quatre o cinc des Puig Moltó
quantas gotes de suor
des seu front 'vian suat
tant amb fred com amb calor
tot l'anu 'vien trebaiat.

Que em direu, d'aquell pastor
que va venir a dir-ho?
per causa des retgiró
no té cabeis an es cap,
l'amo seu jha està enterrat
i tot això ja ha bastat
per matar a aquell polissó.

Es sergent de Montuïri
quan s'avís l'hi varen dar
va partí de cap allà;
quan dins ses cases va entrar
va veure lo que passà,
si los hagués pogut agafar
los haguera fet capolar
o bé els hagués fet cremar
com sa cera dins un ciri.
Es sergent de Montuïri
tota sa nit fer guardar
però no hi varen tornar;
perquè degueren trobar
que l'amo varen deixar
per no tornar-se aixecar,
i l'hi bastava es martiri.

El tenim dins sa memori
però mos ha d'espassar
l'amo an el cel se'n va anar
i amb sa pena que passà
sols no entrà an el Purgatori
al Cel posseeix la glori
d'una ditxosa victori
tant com el món durarà
que tots hi poguem anar
an es moment d'expirar
allà a prendre possessori.

L'amo'n Miquel des Puig Moltó
mos deixà sa fesumia
recordatoris hi havia
per tota sa missió
i sa gent que el coneixia
tot va esser pena i tristor.
Diu que per res tornaria
que an el Cel està millor
i que no regressaria
perquè està amb sa companyia
de Jesús, Josep, Maria
i el Divino Redentó.
Guanyà sa salvació
abans d'aabar sa vida
perquè derramà un dia
tota sa sang que tenia
com Cristo pel pecador.

De la Puríssima es vespre,
succeí tal funció
des lladres des Puig Moltó,
els han mort dins sa presó
han deixat bona lliçó
mos ha de recordar sempre.

Donaré explicació

ja que ho haviam començat,
aquells dos han acabat
i els han mort dins sa presó.
Es dia vuit de desembre
de l'any mil nou-cents quoranta vuit
aquests dos de cervell buit
mos han deixat bon exemple.

Hem d'anar per bon camí
per no pegar trevalada,
hem vist que encara s'usava
que el qui mata ha de morir.
Quui fuig de Déu vertader
de bades pot espolsar,
un lladre varen menar
i tot es poble es va alçar,
com si fos un Llucifer.
El jutge el va acompanyar
ses guàrdies civils també
i an es Puig Moltó digué
des modo que ho varen fer.

Com l'amo varen matar
sa cantidat va quedar
penjada dins un paner;
i en aquell moment darrer
com los havien de matar,
els feren confessar
des crimen que varen fer.
Jovenets, pensau-hi bé
quan aneu a passetjar!

Si tenc qualcú agraviat
que siga amn qualca cançó
de cor l'hi deman perdó;
Judes que va esser traïdor
Jesucrist mon Redentor
'ximateix l'ha perdonat.

Francesc Canuto i Bauçà

Elèctrica PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8
tel. 52 63 23
sant joan

COOPERATIVA AGRICOLA de Sant Joan

tota casta de productes per al camp

c/ de Petra, sn
tel. 52 63 24

UN PROBLEMA ECOLÒGIC: EL PREU DE LES AMETLLES

1. L'ametller és un arbre extès a l'illa de Mallorca; adaptat a les condicions físiques i climàtiques, però també ben integrat a l'explotació agrícola poc intensiva de terrenys marginals, on s'aprofita tant el bessó com la clovella i sobretot la fulla. La progressiva desaparició de l'ametller, com abans la figuera, redueix encara més la superfície d'arbrat, mancats, com estam, de boscos. Tanmateix la desaparició del conreu no comporta la regeneració de la vegetació prèvia, sinó la degeneració de la coberta vegetal.

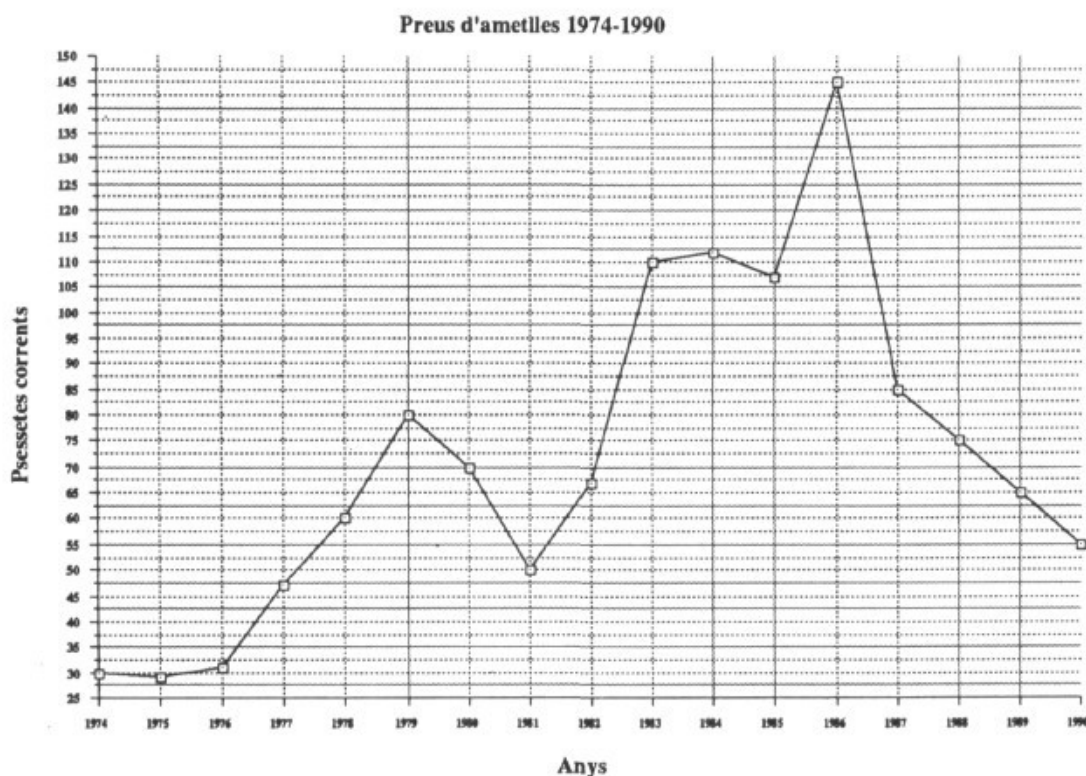
2. De l'any 1974 al 1990 el preu de les ametlles ha canviat d'un any a l'altre. Els preus, cedits amablement per un meticulós comerciant d'un poble, són representatius d'aquell poble, però també del conjunt de Mallorca pel que fa al canvi relatiu d'any en any.¹

o dos anys, i altra vegada una remuntada. Fins que del 1986 ençà s'ha convertit en una caiguda continuada.

3. Fent els preus dels 17 anys a pessetes de 1974, l'amplitud de la variació va de les 33 de 1979 a les 9 pessetes de 1974 per kilo. És a dir, si les pessetes de 1990 valien com les de 1974, un preu de 55 ptes/kg d'enguany serien 9 pessetes de 1974. En aquesta sèrie de preus hi ha dues caigudes: l'any 1981 i 1986.

4. És comú referir-se a l'anyada d'ametlles americanes en haver de parlar dels preus d'ametlles. Segurament l'anyada d'ametlles americanes determina els excedents i les quantitats destinades a l'exportació.

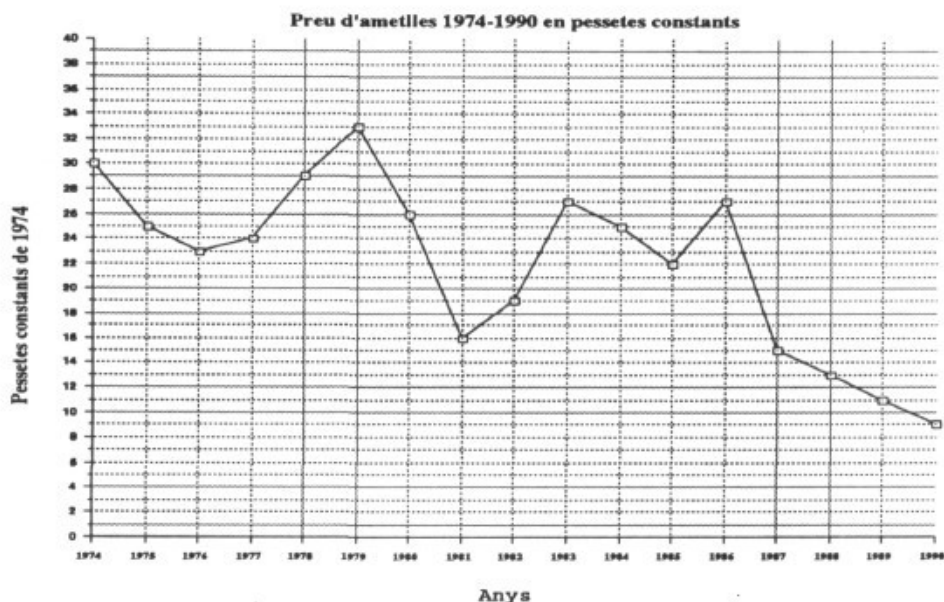
Els preus de l'ametlla americana importada depenen del preu de la moneda americana. Relacionant el dòlar amb el preu del bessó d'ametlla pareix

En pessetes de l'any els preus varien de les 29 de 1975 fins a les 145, el preu més alt, de 1986, primer any de la incorporació d'Espanya a la CEE. En aquests 17 anys es veu com els preus semblen tenir alçades continuades de 4 ò 5 anys seguides d'una caiguda curta, un

que les dues variables segueixen el mateix moviment amb dos anys de diferència. Així la caiguda de preu del bessó de l'any 1981 seguia la caiguda de preu del dòlar de 1979; la caiguda del preu de les ametlles de 1987, a la caiguda del dòlar de 1985.

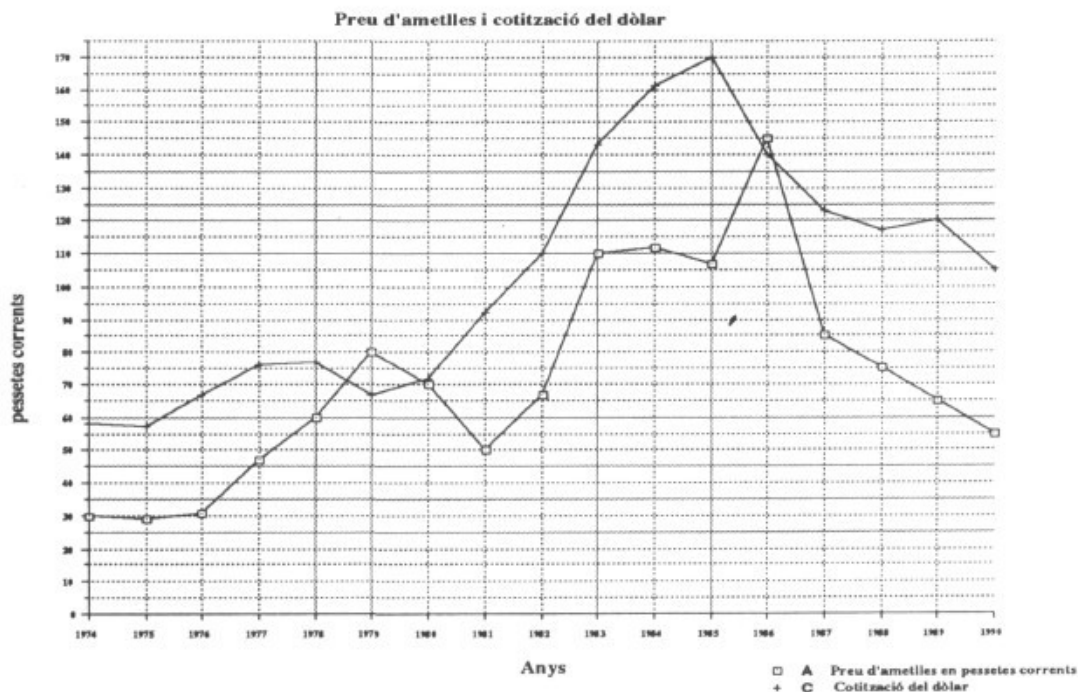
1. Volem agrair a l'amo en Llorenç Florit de Sineu que m'hagi deixat copiar els seus preus. Encara que els preus és sabut que canvien en la mateixa temporada, de setmana a setmana o, fins i tot, dia a dia; per referir-nos a un sol preu per any hem pres pel camí del mig: amb el preu més alt de la temporada i el més baix hem fet una mitjana, sense ponderar.

5. Conclusions:

- El preu de l'ametlla s'enfonsa.
- La incorporació a la CEE no hi té res a veure.
- La influència del preu del dòlar és determinant, tant pel sentit del moviment com per la magnitud del preu.

— La recuperació dels preus, si no s'atura el *dumping* dels americans amb manifestacions ecologistes diumenges i festes de guardar, va per llarg.

Afegitó:

- La collita d'ametlles a Califòrnia d'enguany s'estima en 280.000 tones de bessó.
- Els càlculs sobre la producció espanyola giren en torn de les 50.000 tones.
- La producció de la resta de països arribaria a 60.000 tones més.

Miquel Pastor

L'ARXIU PARROQUIAL DE SANT JOAN

Josep Estelrich i Costa, "Turricano", capellà del convent de Sant Jeroni i fill de santjoaners ha duit a terme, per encàrrec del nostre rector, la catalogació de la paperassa que omplia l'arxiu de la Parròquia. Després d'uns quants mesos de dura i entusiasta tasca de mirar i remirar papers tot ha quedat a punt perquè les persones que hi estiguin interessades puguin trobar-hi fàcilment allò que desitgen. Per això hem volgut que ens explicàs una mica que hi ha en aquest arxiu.

— *Quin fons té el nostre arxiu parroquial?*

— Actualment, el fons de la Parròquia compta amb 192 volums, a més d'una gran quantitat de papers solts que han estat classificats i reunits en vint-i-un lligalls. En poques paraules, hi podeu trobar un total de 213 unitats.

— *Com heu classificat aquesta documentació?*

— Tot això s'ha ordenat en sis seccions ben diferents:

1. Llibres sacramentals i censos parroquials, on podem trobar partides de baptisme, des de 1763; partides de defunció, des de 1629; partides de matrimoni, des de 1703, i tres censos parroquials, de 1887, 1899 i 1946/1948.

2. Visites pastorals i inventaris de l'església parroquial i del santuari de Consolació, des de 1562; comunicacions entre el Bisbat i la Parròquia, des de 1789, i documentació que fa referència a la comunitat parroquial de preveres, des de 1868.

3. Patrimoni: fundacions i obres pies, des de 1571; béns immobles i mobles; obres materials.

4. Administració i beneficència: llibres d'almoines als pobres de la vila, de 1724 a 1845; cobrances de censals, de 1748 a 1862; administració parroquial, des de 1803.

5. Calendari de cultes i sufragis, des de 1844, amb diverses llacunes en alguns anys.

6. Llibres d'obrerries, confraries i associacions, des de 1627.

A més hem afegit una petita secció on

s'engloba documentació no relacionada directament amb la parròquia, dos manuscrits de 1571 i 1597, i vuit pergamins referents a transaccions entre particulars, de 1577 a 1718. Aquestes transaccions solen fer referència a compra o venda d'uns terrenys o a qualque herència. De tota manera, encara no he pogut descobrir com han anat a parar a l'arxiu, podria ser que hi fossin perquè al final això eren donatius; però realment encara no ho sé; això, només és una simple hipòtesi.

— *Quin és l'estat general dels documents?*

— Tant llibres, com pergamins, com papers en general, estan en un bon estat de conservació, llevat de molt poques excepcions. El volums i els lligalls, on hi ha els papers solts, s'han col·locat en uns armaris d'una sala de la rectoria i amb les fitxes de cadascun s'ha elaborat un catàleg, que segurament serà publicat i posat a l'abast dels investigadors.

— *Quina és l'antiguitat de l'arxiu?*

— La documentació no comença molt enrere, és a dir que no és gaire vella. Però, en general, els llibres antics de gran part de les parròquies de Mallorca són a l'Arxiu Diocesà de Mallorca, que pertany al Bisbat.

— *Ens en podríeu explicar alguna peculiaritat que penseu que és interessant?*

— Un llibre molt curiós és un de visites pastorals que pertany a molts de pobles de Mallorca. No sé per quina raó és aquí, però benvingut sigui. Aquest llibre conté les actes de les visites pastorals que realitzaren Diego des Clapers i Toni Coll en lloc del bisbe fra Joan de Santander. Les actes recullen les visites que realitzaren per pobles de tota l'illa, del pla i de la muntanya, com per exemple Binissalem, Sencelles, Costitx, Sineu, Llubí, Muro, Santa Margalida, Sant Llorenç, Manacor, Petra, Sant Joan, Andratx, Deià, Valldemossa...

Un altre fet interessant és que hi ha un cens parroquial, realitzat per rector Tomàs, que l'actualitzava cada any, segons les noves informacions que sorgien, fins que se n'elaborà un de nou.

Els llibres d'obrerries són molt interessants ja que es pot fer un seguiment de les festes que es feien a la nostra vila. Allà hi podreu trobar informació sobre el Quart Diumenge, Sant Antoni...

Un fet curiós són els llibres d'almoines, on s'especifiquen els fons de beneficència i a més hi consten llistes dels que eren considerats pobres amb les quantitats que els hi havien destinat.

Les visites pastorals comencen amb el bisbe Diego de Arnedo, que és el primer que les realitzà, ja que això s'instituí després del concili de Trent.

— *Quin és l'ús de la llengua catalana a la documentació que hi ha a l'arxiu?*

— Evidentment el català s'usava en la documentació eclesiàstica. Al nostre arxiu he trobat que les partides de baptisme comencen a redactar-se en castellà el 1773, fins el 1774; després continuen en català des del 1774 fins al 1801; i a partir d'aquell any continuen en català. Ara com és norma des del Bisbat es redacten català. Quant a les partides de defunció comencen a redactar-se en castellà a partir del 1805. Les visites pastorals es redactaren en català i llatí fins el 1738; a partir de 1751 es redacten en castellà. Els llibres de determinacions (reunions capitulars de la comunitat parroquial de preveres) sempre fou redactat en català (de 1781 a 1853). L'obrerria de les Ànimes es redacta en català fins el 1853 i el del Roser fins el 1858. És curiós que els que es redactaren en català fins més endavant fossin els llibres que els mateixos obrers feien.

— *Res més, només vull donar-vos les gràcies per haver duit a terme aquesta feina tan bona i que l'Ajuntament prengui mostra de la feina que s'ha fet a la rectoria perquè ben aviat l'arxiu municipal estigui en unes condicions òptimes per a la consulta.*

Joan Font

MIPER MANACOR

Su Hipermercado favorito

Alta Calidad a Bajo Precio

OFERTAS DEL 17 AL 31 DE AGOSTO

ALIMENTACION

Café Salmaza superior 250 grs.....	137
Okey 190 Fresa, Vainilla y Cacao.....	34
Galletas Príncipe 250 grs.....	99
Galletas Marfalu 950 grs.....	198
Magdalenas largas valencianas Heras.....	126
Burger Softis 8 u.....	168
Chocolate Milka 150 grs.....	99
Patatas Crecs 200 grs.....	110
Pastas sopa huevo El Gallo 250 grs.....	65
Aceltunas La Española Ollpak 210 grs.....	38
Espárragos Fiesta 5-7.....	198
Espárragos Fiesta Fco. 500 grs. 11/14.....	321
Tomate triturado Taboada Kg.....	57
Tomate triturado Taboada 500 grs.....	30
Mermelada Melocotón Fresa Albaricoque 600 grs. Molnera.....	99
Berberechos Lucky 120.....	78
Arroz Momen Extra kg.....	128

BEBIDAS Y LICORES

Zumo Juver Brik L. melocotón, piña, naranja.....	106
Naranja, limón Schweppes 2 l.....	122
Kas naranja, limón, Pepsi 2 l.....	139
Refrescos Pilsa 2 l.....	68
Refrescos Hero 250 cl.....	36
Cerveza Zaharinger Lata.....	40
Vino de aguja Copiña rosado y blanco.....	254
Vino Conde de Caralt rosado y blanco.....	236
Vino San Asensio Bco., rdo. y tinto.....	198
Cava carta nevada seco y semi.....	499

CREMERIA

Yogur Chamburcy sabores Agrup 8 u.....	185
Natillas Benco Chamburcy.....	37
Crema chocolate Chamburcy.....	37

CONGELADOS

Helado tarrina 1.000 cc. Pescanova.....	262
Tarta Paradise-Rolle 1000 cc. Pescanova.....	377
Calamar a la Romana Fribesa 400 grs.....	177
Ensaladilla Bonduelle 400 grs.....	89
Rape Pescanova 1 kg.....	990
Pescado sopa Pescanova 1 kg.....	195

CHARCUTERIA

Bacon Oscar Mayer 150 grs.....	119
Fuet Imperial El Pozo.....	147
Salchichas Frankfurt El Pozo 7 u.....	51
Chopped Pork Mini Campofrío 450 grs.....	190
Chopped Pork Campofrío 1 kg.....	458
Jamón serrano s/h Oscar Mayer 1 kg.....	1378
Jamón serrano c/h Oscar Mayer 1 kg.....	890
Mortadela El Pozo 1 kg.....	299
Paleta Casademont 1 kg.....	575
Jamón cocido Casademont 1 kg.....	875
Queso Labrador 1 kg.....	790
Queso Gardenia 1 kg.....	749

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

Champú Vasenol L.....	193
Gel Nella L.....	224
Pañal Dodotis T Grande 88 u.....	1.989
Papel Higiénico Marpel pack 4 u.....	128
Ajax Pino Familiar.....	222
Limpiador Unagras L.....	88
Vajillas Unagras 1' 5 l.....	99
Detergente Elena Automática 4 kg.....	670

BRICOLAGE

Lote 3 sartenes Teflon.....	1.602
Batería roja 8 pzas.....	3.250
Batería decorada Zitarra 8 pzas.....	3.500
Cafetería Oroley 6 tazas.....	1.035
Acelite Multigrado 20 w 40 5 L.....	1.154
Lote Limpia coche.....	1.390

CALZADO

Zapatillas playa goma niño.....	395
Zapatillas toalla señora.....	371
Zuecos señora.....	500
Playeras señora y caballero.....	211
Zapato caballero.....	1.790

TEXTIL

Polo caballero.....	950
Camiseta unisex.....	450
Body señora.....	952
Camisa caballero.....	1.995
Bañador niña.....	995
Bañador señora.....	1.500

TROSSOS

L'EVOLUCIÓ DEL CASC

En una ocasió anterior, des d'aquestes mateixes pàgines, parlàvem, molt breument, de les descripcions que diferents autors han fet del nostre poble; així mateix, la part gràfica de l'article ens mostrava dues perspectives —ambdues de la segona meitat del segle XVIII- del poble, en què podem fer-nos una idea aproximada de com era Sant Joan anys enrera.

Avui, per complementar aquell article, durem a aquestes pàgines tres gravats i dibuixos que ens mostren el casc urbà de Sant Joan. El primer gravat correspon al mapa de Jeroni Berard (inclòs a *Viaje a las Villas de Mallorca*, 1791), del qual ja en publicàrem la perspectiva des de la part occidental. El segon gravat és un mapa damunt fusta que Pere D'Alcàntara Penya realitzà l'any 1886 i que es conserva a l'Ajuntament de Sant Joan. El tercer dibuix forma part de la sèrie de 17 mapes que el mateix autor realitzà com a complement del cadastre —o *amillarament*— de Sant Joan i que deta-

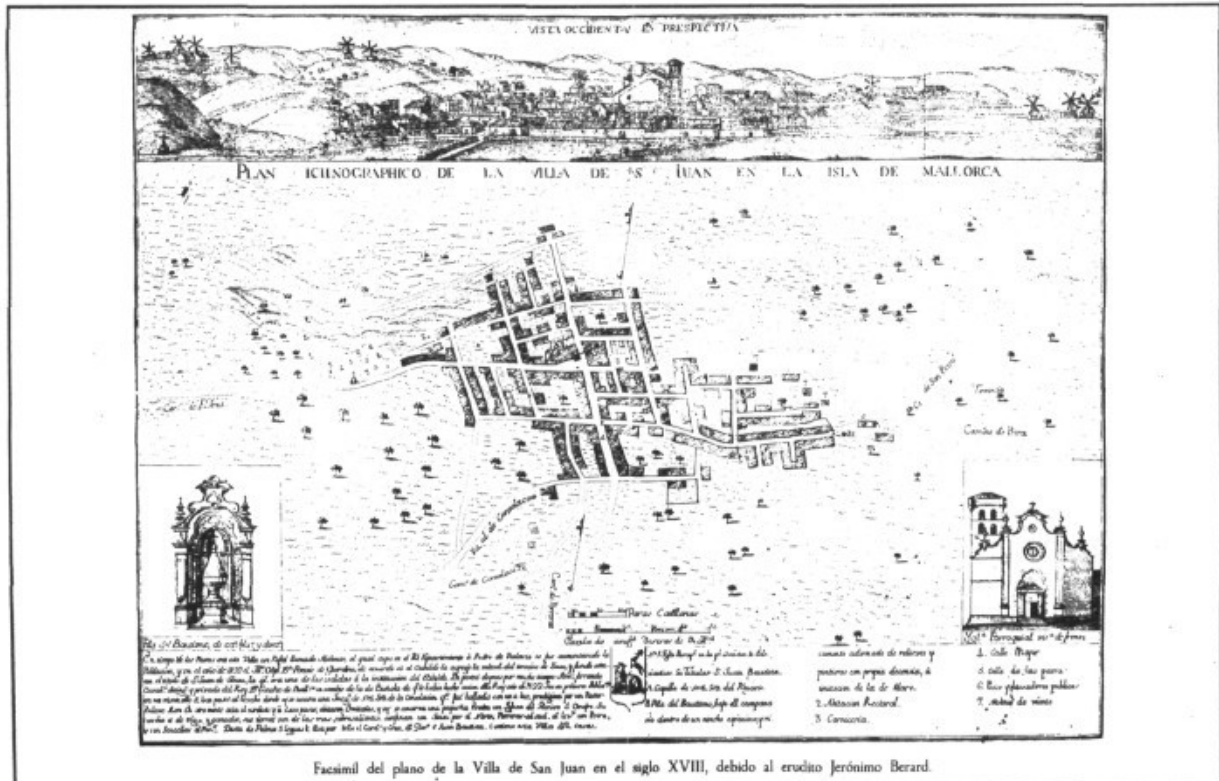
lla i registra les finques urbanes i rústiques del terme, també conservat a l'Ajuntament i que data de l'any 1864.

Per altra banda, i aprofitant l'avinentsa, reproduïrem la divisió en barris del casc urbà que l'Ajuntament de Sant Joan acordà l'any 1839, divisió que es va fer a efectes administratius i que podem comparar amb l'actual divisió popular (ho reproduïm de la revista *Documenta*):

- Barri primer: illeta de la Casa Consistorial i camins de Felanitx i Porreres amb les travessies.
- Barri segon: illeta de la Creu d'en Marçal i camins de Petra i dels Calderers.
- Barri tercer: illeta de Miquel Sabater i camí de Sineu amb les travessies.
- Barri quart: illeta de l'Església i camí de Palma amb les travessies.

G. Florit
M. Sastre

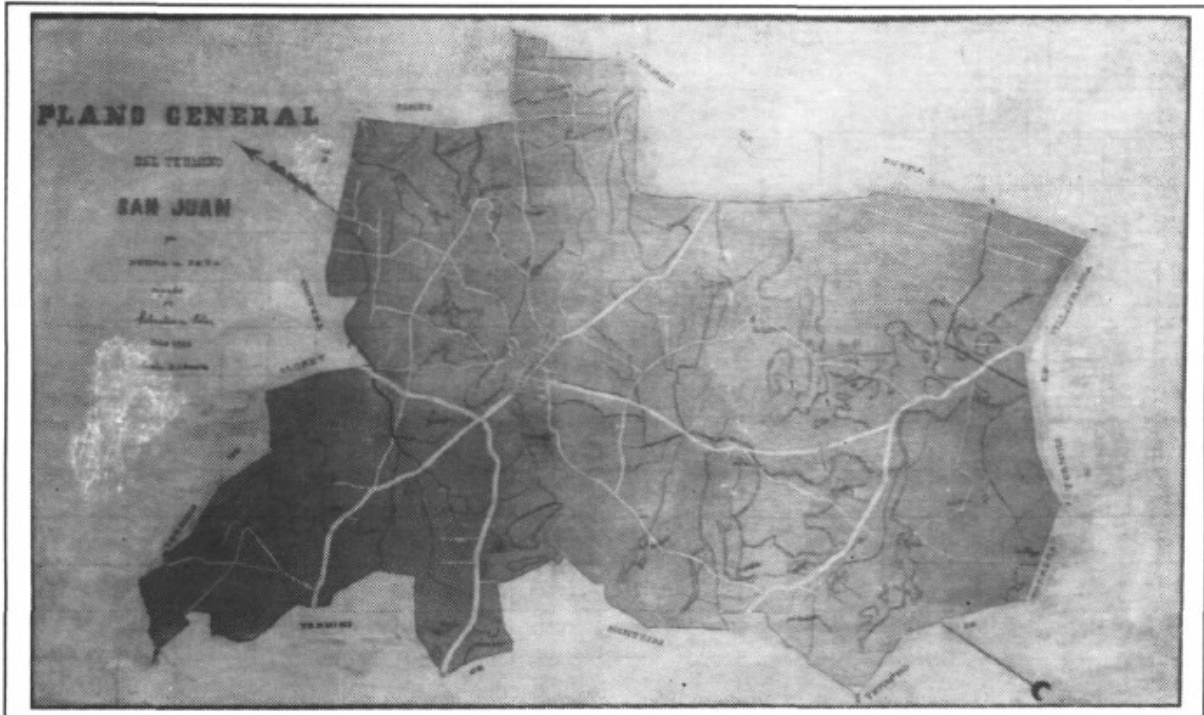
Mapa de Jeroni Berard.

Facsimil del plano de la Villa de San Juan en el siglo XVIII, debido al erudito Jerónimo Berard.

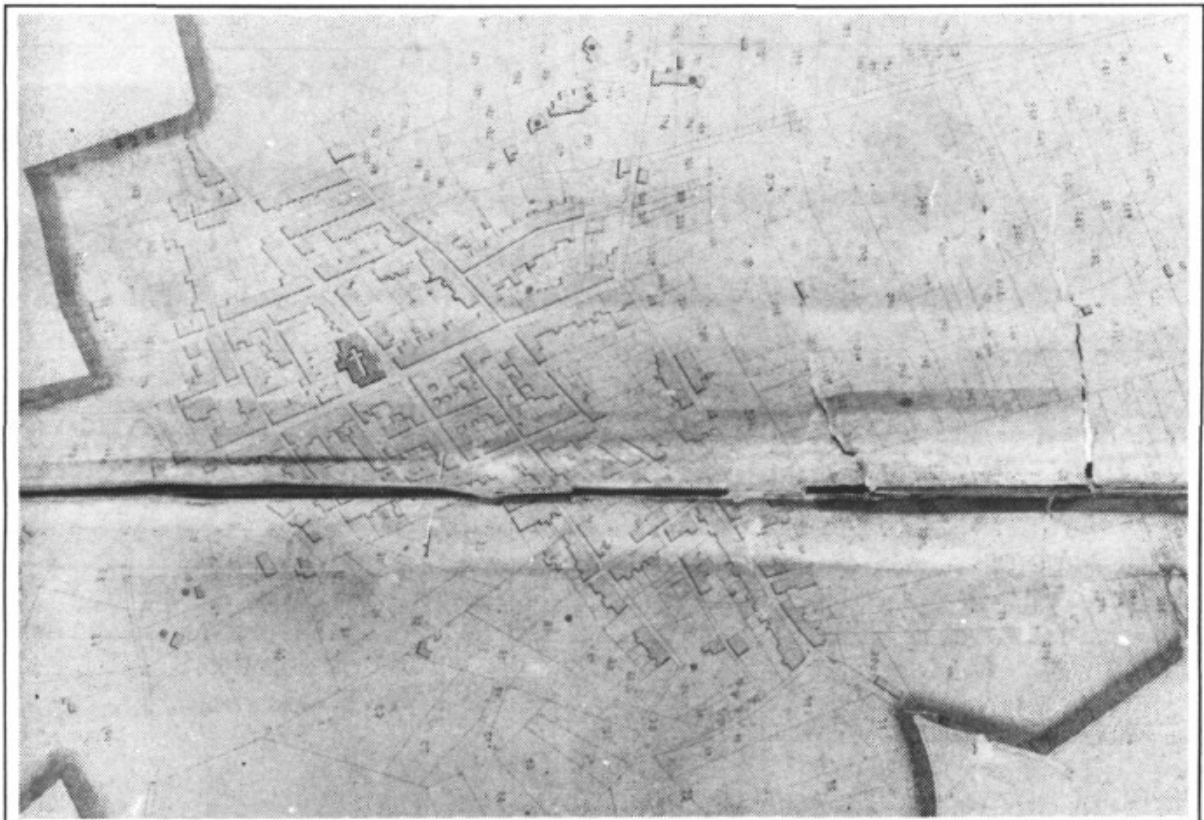
URBÀ DE SANT JOAN

LA VILA

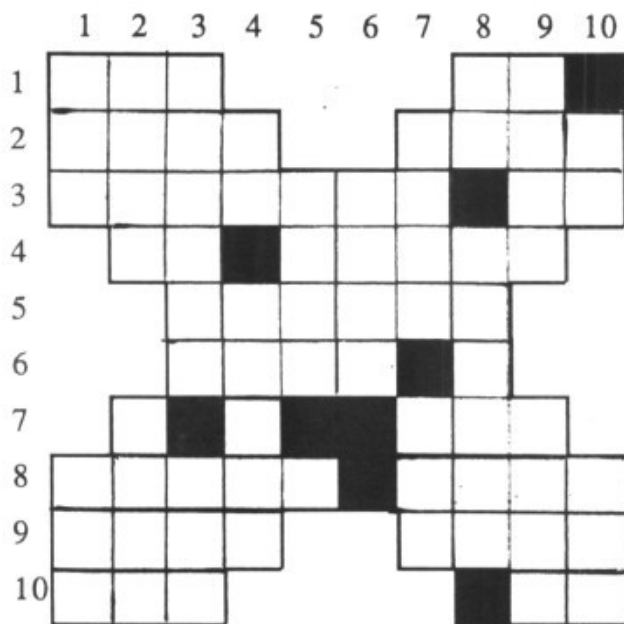

Dalt: Mapa d'Alcàntara Peña damunt fusta, 1886. Escala 1:2.000

Baix: Mapa d'Alcàntara Peña que forma part del cadastre, 1864. Escala 1:10.000

ENCREUAT

HORITZONTALS: 1.- Entitat cultural molt atacada pels anti-catalanistes pro-madridistes pseudo-mallorquinistes. Crit militar. 2.- Demostres alegria amb uns gestos de la cara. Menjada memorable. 3.- Enfadar de forma subtil. Massa de pasta de farina de blat cuita a un forn. 4.- Cent un. Nom de mascle no gaire habitual al nostre país. 5.- Caiguda d'innombrables petits cristalls de glaç provinent de la congelació de l'aigua dels núvols. 6.- Que fa ones. Consonant. 7.- Pe. Ve. Animal de ploma que sap circular per terra, mar i aire. 8.- Acceptis. Descendent directe. 9.- narG. Mata animals per sorpresa, a vegades per necessitat, quasi sempre per passatemp. 10.- Partit Socialista d'Esportes. El millor.

VERTICALS: 1.- Pregui. Animal marí molt bo fet al forn. 2.- Hi actuen uns artistes que la gent va a veure per passar una estona agradable i divertida. Entre d'altres coses és el nom d'un conjunt de rock català. 3.- Insecte alat de mida considerable que en volar emet un renou característic: "buuuuuu...". Part de la candela que permet que la cera es consumeixi. 4.- Condicional. Remet. 5.- Possessiu, segona persona del singular. Essa. 6.- Estimat. 7.- Terreny gens fèrtil generalment eixut. Foc desencanaixat. 8.- Partit polític ja finit, pare dels "Pepes". Marca d'automòbils ben cotitzats. 9.- Talli els cabells exageradament curts. Mou verticalment per amunt. 10.- La vintena lletra de l'abecedari amb la primera vocal. cidòs rurolC.

J. S. J.

mister hyde Figueras

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom: _____
 Cognoms: _____
 Carrer: _____ núm: _____
 Població: _____ cp: _____
 Banca o Caixa: _____ núm. de compte: _____

firma

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista, 13

AGENDA - AGOST

Natalicis

Defuncions

Noces

Andreu Bauçà i Bonet / Catalina Company Estelrich (14-07-90)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 5: Vilafranca
Dia 12: Petra
Dia 19: Sant Joan
Dia 26: Vilafranca

Benzineres

De dia i de nit:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diumenges:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
Febrer (cra. de Felanitx)
Marratxí (Inca, cra. de Palma)
Estelrich (Can Picafort, cra. d'Artà)
El Molinar (Palma, Ramonell Boix)
Febrer (Sant Joan, cra. de Manacor. *Diumenges mati*)

Festivitats del mes

Dia 2: Mare de Déu dels Àngels
Dia 10: Sant Llorenç
Dia 15: Assumpció de la Mare de Déu
Dia 19: Sant Magí
Dia 20: Sant Bernat
Dia 23: Santa Rosa
Dia 24: Sant Bartomeu
Dia 29: Martiri de sant Joan

Esdeveniments del mes

Valldemossa: Festival F. Chopin (dies 5, 12, 19 i 26)
Palma: Trofeu Ciutat de Palma de Futbol (dies 18 i 19)
Montuiri: Festes patronals (dia 24)
Felanitx: Fira de Sant Agustí (dia 28)
Sant Joan: Festes patronals (dia 29)

Signes del Zodíac

Àries: Tindràs un mes especialment bo en l'aspecte monetari. Hauràs de tenir més en compte la salut, si no, et pot afectar seriosament.

Taure: Les relacions familiars el turan problemes, estàs poc comunicatiu. La resta bastant bé.

Bessons: Si segueixes prenent el sol com un dragó, tindràs seriosos problemes de pell i la canviaràs més d'un pic, com les serps.

Cranc: A la majoria d'aquest signe no els agrada l'estiu, però quin remei, paciència! Tot passa!

Lleó: Aquest serà el teu mes, tot t'anirà bé, millor del que et pensaves. Els petits problemes econòmics que tenies desapareixeran.

Verge: Encara que duguis un moreno tropical que millora la teva presència, tindràs problemes amb la teva parella o amb gent de l'altre sexe.

Balança: És temps de descans i de vacances, per tant, segueix l'exemple dels altres i no en facis tanta.

Escorpi: Les llargues vetlades et duran bons resultats en les teves relacions. Has de tenir més cura de la teva salut.

Sagitari: Les persones del sexe femení tendran noves amistats que les satisfaran. Els mascles regular.

Capricorni: Tot et sortirà malament, nous problemes t'envoltaran. Per tant, ves molt alerta.

Aquari: Un viatge per conèixer nous paratges i fer noves amistats t'anirà molt bé.

Peixos: El teu *sex appeal* va millorant, però encara et sobren un parell de quilets per tenir més èxit.

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Metge:	56 03 64 / 28 13 13 (Busca 1179)
Centre Sanitari:	52 63 11
ATS:	52 60 61
Ambulància Montuiri:	64 61 86
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Consell Insular:	72 15 05
Govern Balear:	46 34 50
Centre Meteorològic:	26 46 10
Guardia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
SIAC:	900 321 321

El temps

<i>Pluviometria:</i>	<i>G. Company</i>	<i>J. Roig</i>
Juny	3'2	3
Juliol	0'7	-
<i>total</i>	<i>0'7</i>	-
<i>Total acumulat:</i>	<i>254'6</i>	-

La lluna

Creixent de dia 1 a dia 6.

Plena de dia 7 a dia 13.

Minvant de dia 14 a dia 20.

Nova de dia 21 a dia 28.

Creixent dia 29 a dia 31.

Previsió del temps

El temps serà plenament estiuenc, amb temperatures altes i molta xafogor. La darrera setmana del mes podrà haver-hi ruixats, però tornarà a sortir el sol.

Si el Rei En Jaume tornàs
llegiria
mel i sucre

la revista mallorquina de Sant Joan

